

GILLETTE NA NOMBORO YA NHARHU

Nomboro ya nharhu a yi ndzi landzelela siku rin’wana ni rin’wana.

Nkarhi wun’wana ni wun’wana.

Naswona loko ndzi nga swi langutelanga ngopfu, a yi humelela.

Masiku ma nga ri mangani lama hundzeke, loko ndzi pfuka, ndzi vone ku pfimba kutsongo ehansi ka tlhelo ra xinene ra rhama ra mina.

Ku ringana bolo.

Nsati wa mina u ndzi vutisile leswaku i yini.

Ndzi n’wi nyike nhlamulo yin’we ntsena leyi a yi twala.

Tanihi leswi ku nga ri na riendzo rin’wana leri ndzi ri fambeke nkarhi wo karhi — kumbexana hikwalaho ka ku rindza, kumbexana hikwalaho ka xilaveko, kumbexana hikwalaho ka testosterone yo tala ngopfu — bolo ya vunharhu yi tiyimiserile ku kula.

Naswona a hi mina loyi a hlawuleke laha yi nga ta vekiwa kona.

Nsati wa mina u n’wayiterile.

U ndzi byele leswaku ndzi yima ku va xiphukuphuku kutani ndzi ya eka dokodela.

Kambe dokodela wa njhani?

Dokodela wo tolovelekeka?

Dokodela wa xibedlhele?

Dokodela wa vutivi byo hlawuleka?

Dokodela wa ndyangu a a tiva switsongo naswona a a vonaka a hanya hi ku ringeta.

Dokodela wa xibedlhele a a hanya hi swiendlo swa xihatla handle ka xiboho xo kombisa nchumu.

Dokodela wa vutivi byo hlawuleka a a hakelisa mali, hikwalaho a a nga ri wa mina.

Vukorhokeri bya vutshunguri bya xihatla a byi vonaka byi ri lebyinene exikarhi ka swihlawulekisi leswo biha.

Dokodela wa wansati u pfule nyangwa kutani a vutisa leswi ndzi swi lavaka.

A ndzi ha yimile ehandle ka gede.

“Ndza swi tiva leswaku xitolo xa mihandzu ni matsavu xi le tlhelo,” ku vula mina, “kambe xana laha i kliniki ya vutshunguri hakunene?”

“Ina. Mi lava yini?”

“Tikhilogiramu timbirhi ta mabanana. Loko n’wina mi ndzi pfumelela ku nghena, ndzi ta mi byela leswaku i muxaka wihi.”

U n’wayiterile kutani a pfula gede.

Kutani a vona xikandza xa mina ni bolo ya mina ya vunharhu.

Tiglavu ti humelerile.

Ndhawu yi kamberiwile.

Ku pfimba ka tinhompfu (mumps) ku hlongoriwile hi ku hatlisa.

A ndzi ku hundzile khale loko ndzi ri ni malembe ya mune.

Xiboho xi fikile.

Lymph node leyi pfimbeke.

A yi fanele ku kamberiwa hi xihatla.

Ntirho “Muholo lowu Tiyisisiweke wa Madokodela” wu sungurile hi ximfumo.

Swiphephana swinharhu swa mirhi:

Antibayotiki.

Steroyidi.

Ku kamberiwa hi ultrasound.

Ni xitshembiso xo tlhelela endzhaku ka masiku manharhu ku ya kamberiwa nakambe.

Kutani a teka phepha a sungula ku tsala swiletelo leswi hlamuselaka ndlela leyi ultrasound yi faneleke ku endliwa ha yona.

Ndzi n'wayiterile.

"Xana mi tiyiseka hakunene leswaku munghana wa n'wina wa ntirho u lava swiletelo leswi tsariweke ku tiva ndlela leyi ultrasound yi tirhaka ha yona?"

"N'wina mi na ntiyiso," ku hlamula yena.

Kutani ku fike xivutiso lexi a xi nga papalateki.

"Mi tirha ntirho muni?"

"Mina ndzi muvabyi wa n'wina.

Kambe nkarhi wo tala ndzi wu heta eswitolweni swa mihandzu ni matsavu."

Ndzi yimile.

"Ndza ya ekaya, n'wina.

Ndzi ta titshungula hi galiki, ku nga ri hi murhi wun'wana.

Kutani ndzi ta mi tivisa siku rin'wana.

N'wina mi le ka vanhu vatsongo lava nga ni nkateko lava nga ta fikela ku wisa entirhweni hakunene.

Loko vanhu va kuma vuyelo, vo tala va vatirhi-kulorhi va n'wina va nga lava ntirho lowuntshwa."

Loko ndzi fika ekaya, nsati wa mina a a ndzi rindzile.

A a vilela.

A a lava ku tiva leswaku dokodela u kume yini.

Ndzi n’wi byele leswaku a nga vileli.

Ku nga ri khale a ndzi ta tlhela ndzi famba riendzo.

Naswona ku pfimba a ku ta nyamalala kumbexana.

Kumbexana hambi ku ri emahlweni ka loko xihahampfhuka xi tshama ehansi.

Ferdinando